

Názov predmetu: **Chirurgia a ošetrovateľstvo 1**

Odbor, forma štúdia : ošetrovateľstvo, denné bakalárske štúdium

Ročník : II

Akademický rok : 2026/2027

Semester : zimný

Rozsah výučby: 3/4 PH, KS 30, KPV 45

Zodpovedný vyučujúci : doc. MUDr. Juraj Miklušica, PhD., CETC, Mgr. Edita Hlinková, PhD.,

Vyučujúci: doc. MUDr. Juraj Miklušica, PhD., CETC, Mgr. Edita Hlinková, PhD., MUDr. Anton Mikolajčík, PhD., Mgr. Jana Rónová, MUDr. Martin Huťan, PhD., MUDr. Zuzana Biringerová, PhD., MUDr. Ivana Daňová, PhD., MUDr. Peter Mikolajčík, PhD., doc. MUDr. Marek Smolár, PhD., MUDr. Diana Musová, MUDr. Kristína Cmarková, MUDr. Igor Homola, MUDr. Róbert Dušenka, PhD.

ECTS: 6

PLÁN PREDNÁŠOK ZO VŠEOBECNEJ CHIRURGIE:

Pondelok: 14,00 – 15,30 h

Miesto: Ústav ošetrovateľstva, Malá Hora 5 (veľká prednášková miestnosť - prízemie)

1. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

14. 9. 2026 (MUDr. Anton Mikolajčík, PhD.)

Úvod do chirurgie – definícia odboru, dejiny chirurgie a koncepcia chirurgie. Princípy chirurgickej liečby (druhy operácií, operačný prístup, indikácie, kontraindikácie, operačné riziko). Posúdenie stavu chirurgického pacienta: anamnéza a fyzikálne vyšetrenie. Asistované vyšetrenia (biochemická diagnostika, rádiologické, endoskopické metódy, funkčné vyšetrenia).

2. semestrálny týždeň: Ústav ošetrovateľstva (Mgr. Edita Hlinková, PhD./MUDr. Martin Huťan, PhD.)

21. 9. 2026

Rany, charakteristika, mechanizmus vzniku, rozdelenie. Hojenie jednotlivých štruktúr. Faktory ovplyvňujúce hojenie rán. Princípy ošetrovania aseptických a septických lézií kožného krytu.

3. semestrálny týždeň: Ortopedická klinika UNM

28. 9. 2026

Zlomeniny, ich charakteristika. Poranenia kĺbov. Diagnostika poranení lokomočného aparátu a ich komplikácií. Všeobecné zásady konzervatívnej a chirurgickej liečby. Degeneratívne ochorenia lokomočného aparátu. Diagnostika a možnosti liečby.

4. semestrálny týždeň: Oddelenie plastickej chirurgie UNM (MUDr. Igor Homola, PhD.)

5. 10. 2026

Popáleniny, popáleninový šok, komplikácie bakteriálneho pôvodu, akútna renálna insuficiencia. Všeobecné zásady liečby popálenín a ich komplikácií.

Všeobecné zásady plastickej chirurgie, možnosti rekonštrukcie vrodených chýb v plastickej chirurgii, korekčné a estetické operácie v plastickej chirurgii.

5. semestrálny týždeň: Klinika anestéziológie a intenzívnej medicíny UNM

12. 10. 2026

(MUDr. Zuzana Biringerová, PhD.)

Lokálna a celková anestézia. Chronická bolesť. Šok, definícia, rozdelenie, charakteristika jednotlivých druhov, neuroendokrinná odpoveď organizmu, zmeny vnútorného prostredia, klinický obraz jednotlivých druhov, diagnostika, prvá pomoc, monitorovanie, liečba.

6. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

19. 10. 2026

(MUDr. Ivana Daňová, PhD./ MUDr. Martin Huťan, PhD.)

Infekcia v chirurgii (ranová infekcia, sepsa, SIRS). Infekcia ruky. Nozokomiálne infekcie. Antibiotika a chemoterapeutika v chirurgii (profylaxia, liečba, nežiaduce účinky).

7. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

26. 10. 2026

(MUDr. Anton Mikolajčík, PhD.)

Pooperačné komplikácie (ranové, pľúcne, kardiovaskulárne, renálne, CNS, gastrointestinálne).

8. semestrálny týždeň:

2. 11. 2026

Dekanské voľno

9. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

9. 11. 2026

(MUDr. Peter Mikolajčík, PhD.)

Základy miniinvazívnej chirurgie, indikácie, kontraindikácie, terapeutické a diagnostické možnosti využitia miniinvazívnej chirurgie.

10. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

16. 11. 2026

(MUDr. Ivana Daňová, PhD.)

Klinická symptomatológia a zásady diagnostiky nádorových ochorení. Základná charakteristika chirurgických výkonov pri liečbe nádorov a ich metastáz. Stómie (tracheo, gastro, entero, kolostómie), ich indikácia a zásady komplexnej starostlivosti.

11. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

23. 11. 2026

(doc. MUDr. Marek Smolár, PhD./ MUDr. Diana Musová)

Ochorenie prsnej žľazy zápalové a nádorové. Diagnostika, možnosti liečby.

12. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

30. 11. 2026

(MUDr. Kristína Cmarková, PhD.)

Gerontologický pacient v chirurgii. Multimorbidita. Diabetik v chirurgii – perioperačná starostlivosť o diabetika. Komplikácie diabetes v chirurgických odboroch (chronické komplikácie, klinické prejavy, diagnostika, liečba). Diabetická noha.

13. semestrálny týždeň: Urologická klinika UNM (MUDr. Róber Dušenka, PhD.)

7. 12. 2026

Urologické ochorenia, ich všeobecná charakteristika a podstata chirurgickej operačnej liečby. Akútna retencia moča. Zápalové a nádorové ochorenia obličiek, močového mechúra a močových ciest. Možnosti miniinvazívnej chirurgie v urológii.

14. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

14. 12. 2026

(doc. MUDr. Juraj Miklušica, PhD., CETC)

Transplantačný a donorský program v chirurgii.

PLÁN PREDNÁŠOK Z OŠETROVATEĽSTVA VO VŠEOBECNEJ CHIRURGII

Utorok: 10,30 – 12,00 - NT

Miesto: Ústav ošetrovateľstva, Malá Hora 5 (veľká prednášková miestnosť)

Zabezpečuje: Ústav ošetrovateľstva, Mgr. Edita Hlinková, PhD.

2. semestrálny týždeň: 22. 09. 2026

Ošetrovateľské posúdenie u pacienta s ranou (celkový zdravotný stav s fyzikálnym vyšetrením, príčiny vzniku rany, rizikové faktory, zhodnotenie laboratórnych parametrov, posúdenie bolesti, príznaky infekcie). Posúdenie rany a jej okolia (lokalizácia, veľkosť, spodina, okraje a okolie, sekrécia, zápach). Klasické a moderné obväzové materiály (vlhké hojenie rán). Podpora procesu hojenia rán ošetrovateľskými intervenciami.

4. semestrálny týždeň: 6. 10. 2026

Štandard perioperačnej starostlivosti pri TEP bedrového a kolenného kĺbu.

Ošetrovanie pacienta s ťažkou kritickou popáleninou. Ošetrovateľské posúdenie a diagnostika u pacienta s popáleninou.

6. semestrálny týždeň: 20. 10. 2026

Perioperačná ošetrovateľská starostlivosť - predoperačná, intraoperačná a pooperačná starostlivosť. Príprava operačného poľa.

8. semestrálny týždeň: 03. 11. 2026

Minimalizácia rizika pooperačných komplikácií ošetrovateľskými intervenciami.

10. semestrálny týždeň: 17. 11. 2026

Štandard ošetrovania pacienta s komplikáciami črevných stômií (včasné a neskoré komplikácie).

12. semestrálny týždeň: 01. 12. 2026

Perioperačná ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s diabetes mellitus.

Ošetrovanie pacienta so syndrómom diabetickej nohy.

14. semestrálny týždeň: 15. 12. 2026

Ošetrovateľská starostlivosť o pacienta pred a po transplantácii obličky.

Etické aspekty práce sestry v chirurgii a bezpečnosť v perioperačnej starostlivosti.

PLÁN CVIČENÍ:

Streda:	9,00 – 12,00 h	4. skupina	Mgr. Edita Hlinková, PhD.
Streda:	12,30 – 15,30 h	3. skupina	Mgr. Edita Hlinková, PhD.
Štvrtok:	8,00 – 11,00 h	2. skupina	Mgr. Jana Rónová
Štvrtok:	11,30 – 14,30 h	1. skupina	Mgr. Jana Rónová

1. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

16. 9. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

17. 9. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

Hygienicko - epidemiologický režim na chirurgickom oddelení vrátane operačného sálu. Bariérové techniky a izolácia pacienta. Prevencia infekcie operačnej rany. Špecifiká práce sestry v chirurgii (v ambulantnej a nemocničnej starostlivosti, v jednodňovej a viacdňovej chirurgii). Operačný trakt. Ošetrovateľská dokumentácia v chirurgii. Hodnotiace a meracie nástroje v chirurgii.

2. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

23. 9. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

24. 9. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

Ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s ranou (akútnou, nehojacou sa, septickou, aseptickou), posúdenie rany, formy lokálnej starostlivosti o rany.

3. semestrálny týždeň: Ortopedická klinika UNM

30. 9. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

1. 10. 2026 – Mgr. Jana Rónová

Ošetrovateľská starostlivosť o pacienta so zlomeninou a inými poraneniami lokomočného aparátu. Zhotovenie sadrového obväzu. Edukácia pacienta s imobilizačným obväzom. Návrik chôdze o barlách.

4. semestrálny týždeň: Ortopedická klinika UNM

7. 10. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

8. 10. 2026 – Mgr. Jana Rónová

Perioperačná starostlivosť o pacienta s degeneratívnym ochorením lokomočného aparátu (TEP). Ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s popáleninou.

5. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

14. 10. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

15. 10. 2026 – Mgr. Jana Rónová

Úloha sestry pri lokálnej a celkovej anestézii. Chronická bolesť v chirurgii.

6. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

21. 10. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

22. 10. 2026 – Mgr. Jana Rónová

Ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s infekciou v chirurgii (ranová infekcia, sepsa, SIRS). Intenzívna ošetrovateľská starostlivosť v chirurgických odboroch.

7. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

28. 10. 2026 – Mgr. Jana Rónová

29. 10. 2026 – Mgr. Jana Rónová

Plánovanie a realizácia ošetrovateľských intervencií v predoperačnej a pooperačnej ošetrovateľskej starostlivosti.

Test 1

8. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

4. 11. 2026 – Mgr. Jana Rónová

5. 11. 2026 – Mgr. Jana Rónová

Minimalizácia rizika pooperačných komplikácií ošetrovateľskými intervenciami.

9. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

11. 11. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

12. 11. 2026 – Mgr. Jana Rónová

Ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s pooperačnými komplikáciami.

10. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

18. 11. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

19. 11. 2026 – Mgr. Jana Rónová

Ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s nádorovým ochorením v chirurgii. Ošetrovateľská starostlivosť o pacienta pred a po vyvedení črevnej stómie. Edukácia pacienta so stómiou.

11. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

25. 11. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

26. 11. 2026 – Mgr. Jana Rónová

Ošetrovateľská starostlivosť o pacientov s ochorením prsnej žľazy.

12. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

2. 12. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

3. 12. 2026 – Mgr. Jana Rónová

Ošetrovateľská starostlivosť o gerontologického a multimorbidného pacienta v chirurgii. Ošetrovanie pacienta s diabetes mellitus v chirurgii. Špecifiká ošetrovateľskej starostlivosti o pacienta po mutilujúcich zákrokoch (po amputácii končatín).

13. semestrálny týždeň: Urologická klinika UNM

9. 12. 2026 – Mgr. Edita Hlinková, PhD.

10. 12. 2026 – Mgr. Jana Rónová

Ošetrovateľská starostlivosť o pacientov s benígnymi (urolithiasis, benígna prostatická hyperplázia) a malígnym (nádory močového mechúra, obličiek a karcinóm prostaty) ochorením v urológii.

14. semestrálny týždeň: Klinika všeobecnej viscerálnej a transplantačnej chirurgie UNM

Prezentácie KPV

Podmienky ukončenia predmetu

- 100% účasť na cvičeniach, absenciu vymeškaných cvičení bude musieť študent nahradiť v januári 2027.
- 75% účasť na prednáškach, viac ako 25 % absenciu na prednáškach si študent bude musieť nahradiť formou samostatnej práce podľa zadanej témy.
- KS (30 hodín) štúdium literatúry a príprava na test.
- KPV (45 hodín) spracovanie vybraných problémov zo všeobecnej chirurgie a ošetrovateľstva podľa najnovších odporúčaní ošetrovateľského výskumu a ošetrovateľskej praxe založenej na dôkazoch (EBP – Evidence Based Practice, EBN - Evidence Based Nursing) (Príloha 1), odovzdanie v elektronickej a písomnej forme do 11. 12. 2026, prezentácia na 14. cvičení.
- Na komunikáciu a odovzdávanie prác v elektronickej podobe treba používať školskú mailovú stránku.

Priebežné hodnotenie a hodnotenie predmetu 50/50	Počet bodov
Test 1	30-50
Písomná práca	24-40
Prezentácia písomnej práce	6 -10
Hodnotenie predmetu	60-100
A = 100 – 91 % bodov, B = 90 – 81 % bodov, C = 80 – 73 % bodov, D = 72 – 66 % bodov, E = 65 – 60 % bodov, FX < 60 %	

Upozornenie:

Počas vyučovacieho procesu žiadame študentov nepoužívať mobilné telefóny a zároveň sa zakazuje používať tieto zariadenia na zhotovovanie akýchkoľvek obrazových alebo zvukových záznamov. Pri výučbe v klinických podmienkach prosíme študentov o dodržiavanie aktuálnych hygienických opatrení vydaných príslušnými orgánmi alebo na základe BOZP absolvovaných v jednotlivých zdravotníckych zariadeniach. Kláď dôraz na správne používanie osobných ochranných pomôcok, opakovanú a dôkladnú dezinfekciu rúk.

LITERATÚRA

- BARTŮŇEK, P., JURÁSKOVÁ, D., HECZKOVÁ, J., NALOS, D. (eds). *Vybrané kapitoly z intenzívnej péče*. Praha: Grada, 2016.
- ČOUPKOVÁ, H. et al. *Ošetrovateľství v chirurgii I*. Praha: Grada, 2019.
- FERKO, A., ŠUBRT, Z., DĚDEK, T. et al. *Chirurgie v kostce*. 2. dopl. a přepr. vyd. Praha: Grada, 2015.
- HERDMAN, T. H., KAMITSURU, S., LOPES, C. T. (eds). *Nursing diagnoses. Definition and Classification 2024-2026*. 13-th ed. New York: Thieme, 2024.
- HLINKOVÁ, E. Všeobecná chirurgia a ošetrovateľstvo – vybrané kapitoly 1. [online]. Martin: UK v Bratislave, JLF v Martine, Ústav ošetrovateľstva, 2022. ISSN 1337-7396. [cit. 2025-07-01]. Dostupné z: <https://portal.jfmed.uniba.sk/clanky.php?aid=466>.
- HLINKOVÁ, E., NEMCOVÁ, J. et al. *Multimediálna e-učebnica ošetrovateľské postupy v špeciálnej chirurgii* [online]. Martin: UK v Bratislave, JLF v Martine, Ústav ošetrovateľstva, 2014. ISBN 978-80-89544-72-1. [cit. 2022-01-13] Dostupné na: <http://oschir.jfmed.uniba.sk>
- HLINKOVÁ, E., NEMCOVÁ, J., HUĽO, E. et al. *Management chronických ran*. Praha: Grada, 2019. Hlinková, E., Nemcová, J., Miertová, M. et al. *Nehojace sa rany*. Martin: Osveta, 2015.
- HLINKOVÁ, E. Perioperační péče o pacienta s diabetes mellitus. In NEMCOVÁ, J., HLINKOVÁ, E. (eds). *Diabetes mellitus. Management ošetrovateľské péče*. Praha: Grada, 2024. s. 110–126.
- KALÁNKOVÁ, D. *Vybrané hodnotiace a meracie techniky v ošetrovateľstve*. Multimediálna podpora výučby klinických a zdravotníckych disciplín: Portál Jesseniovej lekárskej fakulty Univerzity Komenského [online], [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: <https://portal.jfmed.uniba.sk/clanky.php?aid=430>. ISSN 1337-7396.
- LIBOVÁ, Ľ., BALKOVÁ, H., JANKECHOVÁ, M. *Ošetrovateľský proces v chirurgii*. Praha: Grada, 2019.
- LIBOVÁ, Ľ. *Ošetrovateľstvo v chirurgii*. Hodnotiace a meracie nástroje. Martin : Osveta, 2020.
- Vyhláška MZ SR č. 208/2024 Z. z. z 15. júla 2025, ktorou sa určuje rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom a rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom.
- Vyhláška č. 306/2005 Z. z. Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovuje zoznam sesterských diagnóz.
- WICHSOVÁ, J., PŘIKRYL, P., POKORNÁ, R., BITTNEROVÁ, Z. *Sestra a perioperační péče*. Praha: Grada, 2013.
- WISCHOVÁ, J. *Bezpečnost a etika v perioperační péči*. Praha: Grada, 2020.
- ZEMAN, M., KRŠKA, Z. et al. 2011. *Chirurgická propedeutika*. 3. prepracované a doplnené vydanie. Praha : Grada, 2011.

Príloha 1 **Témy KPV - Vybrané problémy zo všeobecnej chirurgie a ošetrovateľstva**

Izolácia pacienta s epidemiologicky závažnou infekciou na chirurgickom pracovisku
Edukácia pacienta/rodiny so sádrovým obvazom
Rola sestry pri lokálnom ošetrovaní popálenín (súčasný stav problematiky doma a v zahraničí)
Minimalizácia rizika infekcie u pacienta s CVC
Riziko krvácania ako ošetrovateľská diagnóza v chirurgických odboroch
Ošetrovanie pacienta s brušným drénom po skrátaní
Vybrané ošetrovateľské diagnózy v chirurgických odboroch
Perioperačná ošetrovateľská starostlivosť o HIV pozitívneho pacienta
Dokumentovanie priebehu hojenia chronickej rany – dekubitus
Dokumentovanie priebehu hojenia chronickej rany – ulcus cruris
Ošetrovanie pacienta s epidurálnym katétrom (liečba chronickej bolesti)
Riziko infekcie operačnej rany
Infekcia operačnej rany
Perioperačná ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s vysokým rizikom VTE
Perioperačná ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s chronickou bronchitídou (ako vedľajšia chirurgická diagnóza)
Perioperačná ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s astma bronchiale (ako vedľajšia chirurgická diagnóza)
Perioperačná ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s respiračnými pooperačnými komplikáciami
Perioperačná ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s kardiálnymi pooperačnými komplikáciami
Perioperačná ošetrovateľská starostlivosť o pacienta u urologickými pooperačnými komplikáciami
Perioperačná ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s GIT pooperačnými komplikáciami
Ošetrovanie pacienta s urostómiou
Ošetrovanie pacienta s kolostómiou
Ošetrovanie pacienta s ileostómiou
Ošetrovanie pacienta s včasnými komplikáciami stómii
Ošetrovanie pacienta s neskorými komplikáciami stómii
Pomoc žene po ablácii prsníka
Ošetrovanie pacienta s urolithiasis
Ošetrovanie pacienta s benígnou hyperpláziou prostaty
Perioperačná starostlivosť o diabetika v chirurgii
Perioperačná starostlivosť o pacienta v seniorskom veku v chirurgii
Vplyv robotickej chirurgie na pooperačnú rekonvalescenciu
Etické a legislatívne aspekty darčovstva orgánov na Slovensku s medzinárodným porovnaním
Nové trendy v perioperačnej starostlivosti o pacientky s karcinómom prsníka